

17-A Barcelona i Cambrils

Activitats didàctiques per treballar
els atemptats amb els alumnes

Educació Primària
Guia per al docent

17-A Barcelona i Cambrils

Activitats didàctiques per treballar els atemptats

Els atemptats soferts a Barcelona i Cambrils han causat gran impacte en la societat catalana i infants i joves no n'estan exempts. En aquest context, des del centre educatiu volem oferir la possibilitat de plantejar els dubtes i les pors i donar-hi resposta transmetent confiança i tranquil·litat.

Introducció

Després dels atemptats soferts a Catalunya, el primer dia d'escola esdevé un moment clau per manifestar la nostra condemna als atemptats soferts el 17 d'agost a Barcelona i Cambrils en nom de l'Estat Islàmic i retre un homenatge a les víctimes.

Cap ideologia pot imposar-se per la violència i d'aquí la condemna ferma i decidida als atemptats. Però també és important no caure en prejudicis basats en estereotips i, en aquest sentit, és imprescindible, per exemple, no etiquetar tots els musulmans pels actes terroristes protagonitzats per alguns en nom de la religió islàmica.

Proposem un seguit d'activitats que ens ajudaran a compartir emocions i pors, aclarir conceptes, ser crítics, deixar de banda els prejudicis i, sobretot, a valorar la pau i la convivència en un món plural.

Índex d'activitats

- **Activitat 1:** Abordem el tema
- **Activitat 2:** Clarifiquem fets, conceptes, prejudicis i emocions
- **Activitat 3:** Proposem un acte d'homenatge

Recursos

Aquestes activitats didàctiques formen part del material específic que el Departament d'Ensenyament ha elaborat per treballar amb els alumnes els atemptats de Barcelona i Cambrils.

Aquestes activitats es poden complementar amb les ja existents per treballar els atemptats en el marc del Protocol de prevenció, detecció i intervenció de processos de radicalització als centres educatius:

- [Proposta d'activitats didàctiques per a l'alumnat d'educació infantil i cicle inicial d'educació primària](#)
- [Proposta d'activitats didàctiques per a l'alumnat de cicle mitjà i cicle superior d'educació primària](#)

Objectius

1. Facilitar que els alumnes expressin les emocions, sentiments i dubtes generats pels atemptats
2. Conèixer els fets que originen aquests actes terroristes i les conseqüències que generen en la societat.
3. Desenvolupar l'anàlisi crítica de l'alumnat davant els atemptats terroristes duts a terme a Barcelona i Cambrils.
4. Reforçar els vincles entre els companys per cohesionar els grups i evitar possibles polaritzacions, conductes d'odi o replegament identitari.
5. Dur a terme una actuació sota els lemes #notincpor i #treballemxlapau que podran enviar a l'espai de la XTEC creat per recollir aquestes accions.

Paraules clau i definició

- **Atemptat:** Temptativa criminal contra algú, acte fet amb la intenció de danyar greument alguna cosa.
- **Terrorisme:** Delicte que consisteix a utilitzar la violència, d'una manera sistemàtica i sovint indiscriminada, en la lluita social i política.
- **Islam:** Religió monoteista, practicada pels musulmans, basada en els ensenyaments de Mahoma, continguts principalment en l'Alcorà.
- **Estat Islàmic:** Grup de persones violentes que diuen lluitar i matar en nom de l'Islam, tot i que la majoria de musulmans estan en desacord amb ells. En cap cas es tracta d'un estat ni d'un país.
- **Prejudici:** Actitud hostil i desconfiada respecte a alguna persona pel fet de pertànyer a un grup social o a un col·lectiu determinat.

Activitat didàctica per a l'alumnat	Nivell	Guia per al docent
17-A Barcelona i Cambrils	Primària	Pàgina 1

Activitat 1 Abordem el tema	30 minuts
Finalitat Amb aquesta activitat els alumnes han de poder: • Compartir informació sobre els atemptats. • Expressar les emocions, sentiments i dubtes generats pels atemptats.	
Rol del docent • Procurar un diàleg fluid i respectuós. • Facilitar les intervencions de tots els que hi vulguin participar. • Evitar intervencions massa llargues o fora de to. • Moderar el debat procurant que no es faci llarg. • Mostrar permissivitat zero amb els atemptats. • Vetllar perquè en les respostes de l'alumnat hi hagi respecte envers la diversitat religiosa i de creences i els valors democràtics. • Intervenir per donar informació real, clara, objectiva i contrastada en relació al tema.	
Descripció i desenvolupament Els docents hauran disposat l'aula en rotllana i, un cop asseguts tots els alumnes, es proposarà l'activitat " la pilota calenta " perquè cadascun dels alumnes, breument, digui el seu nom i què ha fet durant l'estiu. El desenvolupament de l'activitat és el següent: • Durada: 10 minuts aproximadament. • Material: Una pilota petita o un altre objecte que es pugui llançar. • Consigna de partida: Ha de fer-se tan ràpid com sigui possible. La pilota està molt calenta i crema. • Desenvolupament: qui rebí la pilota ha de donar-se a conèixer dient el nom amb el qual vol que l'anomenin i una cosa que ha fet durant l'estiu. Tot això s'ha de fer ràpid per no cremar-se. Quan s'acaba la presentació es llança la pilota a una altra persona que continua la dinàmica, fins que tothom s'ha presentat. En acabat, s'introduiran els atemptats com un dels fets ocorreguts durant l'estiu que ens han afectat molt. Per a això es proposen un seguit de preguntes que facilitaran el diàleg i intercanvi d'informació, dubtes, neguits... entre l'alumnat (15 minuts aproximadament): • Com us vau assabentar dels atemptats? • Quan ho vau saber, què vau sentir? • Ara que ja han passat uns dies, han canviat els vostres sentiments? • Qui ha reivindicat els atemptats? Sabeu alguna cosa sobre aquest grup terrorista? • Quina va ser la resposta de la població? Com la valoreu? • Heu vist imatges o heu llegit missatges que us hagin fet sentir malament? • Quin lema ha sorgit per rebutjar el terror? Què creieu que vol dir? • Hi ha alguna cosa que us preocupi arrel del que ha passat? • Què creieu que podem fer nosaltres perquè no hi hagi més atemptats?	
Orientacions per al docent • Com us vau assabentar dels atemptats? Resposta oberta. És possible que molts se n'assabentessin a través de la tele, les converses dels adults, del mòbil, de les xarxes socials... • Quan ho vau saber, què vau sentir? Resposta oberta. Sovint els primers sentiments són de por, confusió, indignació, angoixa... Si vivim	

a prop d'on ha passat l'atemptat ens alarmem primer de tot per les víctimes, però també per la nostra seguretat. Si coneixem algun afectat o implicat podem tenir sentiments contradictoris. És important deixar clar que aquestes reaccions són del tot normals.

- **Ara que han passat uns dies, han canviat els vostres sentiments?**

Resposta oberta. Pot ser que la reacció inicial de por, incredulitat, ràbia, angoixa... es mantingui, però també és possible que alguns alumnes es mostrin més tranquils, o fins i tot indiferents, marcant distància amb els fets, o que altres hagin desenvolupat més pors.

- **Qui ha reivindicat els atemptats? Sabeu alguna cosa sobre aquest grup terrorista?**

L'Estat Islàmic (EI) ha reivindicat l'autoria de l'atemptat. Es tracta d'un grup terrorista que fa una interpretació radical de l'Islam i utilitza la violència per imposar la seva ideologia.

- **Quina va ser la resposta de la població? Com la valoreu?**

Hi va haver nombroses mostres de solidaritat amb els afectats:

- Cues als hospitals per donar sang
- Portes obertes de cases i comerços per oferir protecció a la gent
- Anul·lació de la vaga a l'aeroport de Barcelona
- Taxis i hotels gratuïts a qui ho necessités
- Oferiment de menjar i beguda als ocupants dels vehicles aturats en retencions a causa dels controls policials
- Col·laboració amb la policia seguint les indicacions i aportant informació fiable
- Mostres de condol i de condemna: concentracions, ofrenes, signatura de llibres...

Valoració: resposta oberta. Cal fer una valoració positiva de la ràpida actuació i dels esforços dels cossos de seguretat i del personal sanitari, de les mostres de solidaritat de la població respecte als afectats pels atemptats, així com les mostres espontànies de condol i homenatges a les víctimes per part dels ciutadans.

- **Heu vist imatges o heu llegit missatges que us hagin fet sentir malament?**

Resposta oberta. En un primer moment van aparèixer imatges i vídeos de persones atropellades, ferides i, fins i tot, mortes que vulneraven la privacitat de les víctimes. Davant la pressió social, algunes imatges van ser pixel·lades. També, en un primer moment, es va donar informació contradictòria o no contrastada, fet que provocava confusió.

- **Quin lema ha sorgit per rebutjar el terror? Què creieu que vol dir?**

"No tinc por". Resposta oberta. La por és un sentiment útil i necessari que ens fa estar alerta en situacions noves o desconegudes. El terror és l'exponent màxim de la por. L'objectiu dels grups terroristes és imposar per la força i mitjançant el terror les seves idees als altres.

- **Hi ha alguna cosa que us preocupi arrel del que ha passat?**

Resposta oberta dels alumnes. És normal que els alumnes tinguin por de la radicalització que aquests fets generen, dels missatges d'odi que es poden promoure, de la possible sensació d'inseguretat o, fins i tot, de nous atemptats. També pot preocupar la manipulació mediàtica o l'ús partidista que se'n pot fer dels fets. En qualsevol cas, és bo que el professor transmeti seguretat, sense remarcar neguits. Tot i així, eviteu dir coses com "això no tornarà a passar mai més". Vivim en un món incert en el qual els alumnes hauran d'aprendre a viure; un aprenentatge que, evidentment, ha de ser gradual i d'acord amb l'edat i maduresa.

- **Què creieu que podem fer nosaltres perquè no hi hagi més atemptats?**

Resposta oberta. Fugir dels missatges i accions que generen odi o violència. Afavorir una bona convivència al nostre entorn. Desenvolupar el sentit crític i no donar per vàlida tota la informació que ens arriba. Avisar a algun adult quan veiem que algun company mostra conductes d'odi per tal que el puguin ajudar.

Activitat 2
Clarifiquem fets, conceptes, prejudicis i emocions

60
 minuts

Finalitat

Amb aquesta activitat els alumnes han de poder:

- Compartir informació sobre els atemptats.
- Clarificar conceptes i dubtes.
- Desvincular qualsevol creença religiosa del terrorisme.
- Reforçar els vincles.

Rol del docent

- Organitzar i distribuir les tasques entre l'alumnat.
- Procurar un diàleg fluid i respectuós.
- Facilitar les intervencions de tots.
- Evitar intervencions massa llargues o fora de to.
- Mostrar permissivitat zero amb els atemptats.
- Vetllar perquè en les respostes de l'alumnat hi hagi respecte envers la diversitat religiosa, els valors i la cohesió del grup i social.
- Intervenir per donar informació real, clara, objectiva i contrastada en relació al tema.

Aquesta activitat es fa a partir del programa InfoK especial "[junts contra la por](#)", emès per TV3 el dia 27 d'agost. Consisteix en la visualització i escolta del programa, la síntesi de les idees transmeses i l'aclariment de fets i conceptes.

Proposta de desenvolupament.

Abans

Distribuiu els temes que s'indiquen a continuació entre l'alumnat, (n'hi ha de més simples i de més complexos) i demaneu que mentre visualitzin el documental es fixin molt en el tema que se'ls ha adjudicat i prenguin notes al seu dossier ja que després hauran d'explicar-ho a tots. Els temes proposats són:

- o Els missatges escrits a les pancartes i cartells que porten a la manifestació els participants
- o El significat del lema "No tinc por"
- o L'explicació sobre què és el terrorisme
- o Què fan els terroristes: atenció a la radicalització i als prejudicis
- o Emocions i sentiments: què en fem?
- o Què és l'Estat Islàmic?
- o La campanya "Not in my name"
- o Llocs on hi ha hagut atemptats
- o Els professionals que treballen per la nostra seguretat
- o La manifestació del 26-A

Durant

Es proposa fer la visualització sense parar, tot i que es pot fragmentar i treballar els aspectes que es considerin més oportuns.

D'acord amb la proposta, cadascun dels alumnes haurà d'estar especialment atent al tema que se li ha adjudicat i prendre notes si ho creu convenient.

Després

El docent dirigeix i modera la posada en comú de la informació. És convenient elaborar un mapa de conceptes a la pissarra on es visualitzi tot el contingut.

Activitat didàctica per a l'alumnat	Nivell	Guia per al docent
17-A Barcelona i Cambrils	Primària	Pàgina 4

Orientacions per al docent

- **Missatges escrits a les pancartes i cartells que porten els manifestants**

LA MILLOR RESPOSTA ÉS LA PAU
NO TENIM POR
ESTIMO BARCELONA
NO A LA ISLAMOFÒBIA

- **Significat del lema “NO TINC POR”**

Mitjançant la por no aconseguiran treure'ns la llibertat. Ens neguem a fer el que els terroristes volen, que és imposar la seva religió. És un crit a seguir amb la vida diària sense que els actes violents ens influeixin.

- **L'explicació sobre què és el terrorisme**

El terrorisme és una paraula sorgida a partir de la paraula TERROR. Perquè un atac es consideri terrorista ha de complir tres condicions:

- Que ho fa algú que pertany a un grup organitzat o segueix les seves idees.
- Que vol imposar la seva manera de pensar.
- Que fa servir la violència.

- **Què fan els terroristes: atenció a la radicalització i als prejudicis**

Els terroristes volen aconseguir canviar coses de la política, de la manera de viure o imposar la seva religió provocant la por a la gent a través d'actes violents.

Els terroristes que van atemptar a Barcelona i Cambrils eren joves amb una vida social normal (jugaven a futbol, tenien amics...) que van ser convençuts perquè fessin l'atemptat. El procés de captació, de convèncer algú perquè faci alguna cosa, és característic en tots els grups terroristes. Algunes persones s'aprofiten dels joves, que són més influenciables, i els omplen el cap de mentides per aconseguir que, a la llarga, es converteixin en terroristes.

- **Emocions i sentiments: què en fem?**

Es fa referència a tres emocions: por, tristesa i confiança. Totes tres són vàlides i necessàries. El problema és quan no les sabem gestionar.

La **por** no és ni bona ni dolenta; és una emoció que ens informa i ens avisa, que ens posa en alerta d'un perill (vigila, cuida't, estigues alerta...). Compartir la por és un acte de valentia i ens ajuda a superar-la.

La **tristesa** indica pèrdua. És bo manifestar-la i comunicar-la als pares, docents i gent que ens estima.

La **confiança** la podem aconseguir reforçant les qualitats que tenim i reduint les emocions que ens desequilibren. És bo reforçar-la buscant les bondats de la gent que tenim al nostre voltant. Al món hi ha molta gent bona.

- **Què és l'Estat Islàmic?**

Estat Islàmic no és cap estat. És un grup de persones molt violentes que diuen que actuen en nom del seu deu Al·là. La majoria de musulmans no estan d'acord amb la manera com Estat Islàmic interpreta la seva religió, l'Islam. L'Islam és la segona religió del món i vol dir “viure en pau”. Dels 1570 milions de musulmans al món, només uns 35.000 formen part són radicals.

Estat Islàmic va començar a Iraq després d'una guerra i volen imposar la seva religió arreu del món. A més, lluiten perquè Iran, Líbia i Síria formin un califat (un grup de països) governat per un califa.

Activitat didàctica per a l'alumnat	Nivell	Guia per al docent
17-A Barcelona i Cambrils	Primària	Pàgina 5

L'Alcorà que és el llibre sagrat de l'Islam diu que si algú mata un innocent és com si hagués matat tota la humanitat. Els musulmans són les persones que segueixen la religió islàmica.

- **Campanya "Not in my name"**

La major part dels musulmans no estan d'acord que l'Estat Islàmic actuï en nom de la seva religió: l'Islam, per això manifesten el seu desacord amb els violents que actuen de manera violenta i treure la llibertat a la gent imposant la seva ideologia.

- **Llocs on hi ha hagut atemptats**

D'ataemptats n'hi ha per tots els continents, però els països que més els estan sofrint són Iraq i Síria, dos països d'Àsia.

- **Els professionals que treballen per la nostra seguretat**

Policia. Els mossos d'esquadra és el cos de policia de Catalunya. Van actuar molt ràpidament quan es van produir els atemptats, ajudant els afectats i protegint la resta de ciutadans. També es van ocupar d'identificar els terroristes i capturar-los per desfer el grup.

La policia local de Barcelona i Cambrils també van col·laborar en les tasques d'ajuda a les víctimes i captura dels terroristes.

A més, hi ha el cos de Policia Nacional i Guardia Civil que són cossos de policia estatal amb competències sobre terrorisme que també col·laboren en la seguretat de les persones

Hi ha altres cossos, no policials, que ens protegeixen: el **Servei d'Emergències Mèdiques**, encarregats d'atendre mèdicament, evacuar i traslladar ferits; els **bombers**, que desenvolupen tasques de salvament i els professionals dels hospitals.

- **Manifestació del 26-A**

Les manifestacions es produeixen com a actes per demostrar la solidaritat de les persones amb els afectats pels atemptats. També són actes de record a les víctimes, de rebuig a la violència i de clam a la pau i a la llibertat.

Activitat 3

Proposem un acte d'homenatge a les víctimes i de rebuig a la violència

30
minuts

Finalitat

Amb aquesta activitat els alumnes han de poder:

- Desvincular qualsevol creença religiosa del terrorisme.
- Reforçar els vincles
- Demostrar el rebuig envers la violència

Rol del docent

- Organitzar i distribuir les tasques entre l'alumnat.
- Procurar un diàleg fluid i respectuós.
- Vetllar perquè en les respostes de l'alumnat hi hagi respecte envers la diversitat religiosa, els valors i la cohesió del grup i social.
- Coordinar les actuacions amb l'equip docent.

Activitat didàctica per a l'alumnat	Nivell	Guia per al docent
17-A Barcelona i Cambrils	Primària	Pàgina 6

Descripció i desenvolupament

Per tal de retre homenatge a les víctimes de l'atemptat i manifestar el rebuig a la violència i el foment de la cultura de la pau, es proposa l'organització d'un acte de tot el centre educatiu, en el qual s'hi pot convidar a participar a tota la comunitat educativa.

Es creu oportú que l'organització de l'acte impliqui la participació de tot l'alumnat del centre, per aquest motiu caldria preveure la creació d'una comissió organitzadora formada per docents, alumnat i, si es considera oportú, altres membres de la comunitat educativa.

La dinàmica de treball que proposem és:

1. Distribuïu l'alumnat en grups de quatre o cinc alumnes
2. A cada grup, que nomenin un moderador o moderadora per donar la paraula als membres del grup i un o una portaveu que presentarà les millors idees.
3. A cada grup, Fer una pluja d'idees de les accions que es podrien realitzar.
4. Una vegada feta la pluja d'idees, cadascun dels alumnes pot subratllar la proposta que li sembla millor.
5. Discussió de les idees seleccionades a cada grup i tria de l'opció de grup que presentaran a la resta de companys de la classe.
6. El o la portaveu exposa les idees proposades i seleccionades pel grup.
7. Entre tota la classe es decideix quina proposta faran a la comissió organitzadora del centre.

Un cop la classe té una proposta d'acte d'homenatge a les víctimes i de rebuig a la violència, el delegat/a o representant farà la proposta a la comissió organitzadora.

A partir de les decisions de la comissió organitzadora poden arribar a l'aula demandes de col·laboració (disseny cartells, elaboració escrits a les famílies, entitats..., arranament de l'espai, sol·licitud de permisos, etc)

Orientacions per al docent

Activitat de resposta oberta

Idees clau

- Parlar dels atemptats i explicar el que sentim ens pot ajudar no només a entendre què ha passat sinó també a aprendre d'aquesta situació crítica a ser millors persones i ciutadans.
- Ningú té dret a imposar les seves idees mitjançant la força o l'amenaça. Cal condemnar sempre qualsevol acte terrorista o violent i donar suport a qui el pateix.
- No podem etiquetar totes les persones d'un col·lectiu, en aquest cas el musulmà, pels atacs terroristes protagonitzats per alguns en nom de la seva religió.
- Totes les religions promouen la fraternitat entre les persones. Representants de totes les religions van condemnar els atemptats terroristes.
- No podem donar per vàlida tota la informació que ens arriba. Cal contrastar-la.
- Cal tenir cura amb aquelles paraules o expressions que puguin portar a malentesos o a estigmatitzar un grup de gent.
- Els atemptats dels grups terroristes fan que les persones es situïn en posicions extremes (uns, en la islamofòbia; altres, en la radicalització islàmica) fent, així, que es trenqui la convivència.
- Només des del diàleg, la defensa dels drets humans i els valors democràtics, i el reconeixement de la diferència com a element enriquidor, podem entre tots construir un país millor

Activitat didàctica per a l'alumnat	Nivell	Guia per al docent
17-A Barcelona i Cambrils	Primària	Pàgina 7

Altres recursos

[17-A Materials de suport educatiu](#). En aquest espai de la XTEC hi trobareu diversos materials de suport que poden ser d'utilitat per aprofundir, comentar i reflexionar amb l'alumnat els fets relacionats amb els atemptats terroristes.

Aquesta activitat didàctica ha estat elaborada per la
Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa
del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya
disponible sota la llicència Creative Commons BY-NC-SA.

Activitat didàctica per a l'alumnat	Nivell	Guia per al docent
17-A Barcelona i Cambrils	Primària	Pàgina 8